

Vec C-8/24

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

9. január 2024

Vnútroštátny súd:

Visoki kazneni sud Republike Hrvatske

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

4. október 2023

Odvolateľka:

D. d.o.o.

Odporca:

Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu

PRACOVNÝ DOKUMENT

[*omissis*]

Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (Vyšší trestný súd Chorvátskej republiky), [*omissis*] ktorý rozhoduje o odvolaniach prokurátora a spoločnosti D. d.o.o. so sídlom v Z., ktoré boli podané proti rozsudku Županijski sud u Zagrebu (Župný súd Záhreb) z 25. novembra 2022 [*omissis*] na základe článku 267 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), predkladá

NÁVRH NA ZAČATIE PREJUDICIÁLNEHO KONANIA (anonymizované znenie)

I Informácie o vnútroštátnom súde:

Vnútroštátny súd: Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (Vyšší trestný súd Chorvátskej republiky)

[*omissis*]

II Účastníci konania vo veci samej:

1. Obchodná spoločnosť D. d.o.o. so sídlom v RK [Chorvátska republika] v Z. [*omissis*]

[*omissis*]

2. Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu (Župná prokuratúra Záhreb), orgán príslušný na podanie žiadosti o zápis a schválenie príkazu na konfiškáciu vydaného Okrožno sodišče v Mariboru (Krajský súd Maribor) (R.S. [Slovenská republika]).

[*omissis*]

III Opis konania vo veci samej a relevantných skutočností

a) *Stručné zhrnutie konania vo veci samej*

- 1 Na Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (Vyšší trestný súd Chorvátskej republiky) boli podané odvolania prokurátora a obchodnej spoločnosti D. d.o.o. proti rozsudku Županijski sud u Zagrebu (Župný súd Záhreb)¹, ktorý uznal príkaz na konfiškáciu uvedený v rozsudku Okrožno sodišče v Mariboru

¹ Rozsudok Županijski sud u Zagrebu (Župný súd Záhreb) z 25. novembra 2022 [*omissis*]

(Krajský súd Maribor, R.S. [Slovinská republika])². Príkaz na konfiškáciu sa týka akcií spoločnosti L.Z. d.d., v súvislosti s ktorými sú v platnosti predbežné opatrenia na zabezpečenie konfiškácie príjmov.

- 2 Menovite R. S. [Slovinská republika], Krajský súd Maribor, predložil Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu (Župná prokuratúra Záhreb) osvedčenie o konfiškácii (ďalej len „osvedčenie“) uvedené v článku 14 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1805 zo 14. novembra 2018 o vzájomnom uznávaní príkazov na zaistenie a príkazov na konfiškáciu (ďalej len „nariadenie“) a preklad hlavičky, výrokovej časti a časti odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia obsahujúceho príkaz na konfiškáciu, ako aj preklad hlavičky a výrokovej časti druhostupňového rozhodnutia o zamietnutí odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu, čím sa príkaz na konfiškáciu stal právoplatným³. V súlade s tým Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu (Župná prokuratúra Záhreb) podala na Županijski sud u Zagrebu (Župný súd Záhreb) návrh na uznanie a vykonanie príkazu na konfiškáciu.
- 3 V odvolacom konaní má vnútroštátny súd pochybnosti o tom, či majetok, ktorý je predmetom príkazu na konfiškáciu, patrí do pôsobnosti nariadenia podľa článku 2 bodu 3 nariadenia, a teda o právach osoby, ktorej sa príkaz týka, vzhľadom na dodržiavanie základných práv podľa Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), ktorej nedodržanie môže byť vo výnimočných situáciách dôvodom na odmietnutie uznania a výkonu príkazu na konfiškáciu podľa článku 19 ods. 1 písm. h) nariadenia, ako bude podrobnejšie vysvetlené nižšie.

b) Zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

Informácie uvedené v osvedčení o konfiškácii:

- 4 Z osvedčenia vyplýva, že Krajský súd Maribor vydal príkaz na konfiškáciu⁴, v ktorom nariadil obchodnej spoločnosti D. d.o.o. v Z. konfiškáciu akcií L.Z. d.d., t. j. 31 669 akcií zaknihovaných na účte správcu H.V. d.d. a 25 250 akcií zaknihovaných na účte správcu P.B. d.d. (t. j. spolu 56 919 akcií spoločnosti L. Z. d.d.).
- 5 Krajský súd Maribor v osvedčení označil akcie spoločnosti L.Z. d.d. za príjmy z trestného činu ... podľa článku 2 bodu 3 písm. a) nariadenia, ktoré podliehajú

² Rozsudok Krajského súdu Maribor, Slovinská republika, z 27. mája 2020 [omissis] (potvrdený rozsudkom odvolacieho súdu) Slovinskej republiky z 24. novembra 2021 [omissis]

³ Chorvátska republika v súlade s článkom 14 ods. 2 nariadenia uviedla, že v prípade doručenia osvedčenia o konfiškácii na účely uznania a výkonu príkazu na konfiškáciu vydávajúci orgán zašle pôvodný príkaz na konfiškáciu alebo jeho overenú kópiu spolu s osvedčením k príkazu na konfiškáciu.

⁴ Príkaz Krajského súdu Maribor z [omissis] 27. mája 2020, ktorý nadobudol právoplatnosť 22. decembra 2021.

konfiškácii ... bez konečného odsudzujúceho rozsudku po konaní v súvislosti s trestným činom podľa článku 2 bodu 3 písm. d) nariadenia.

- 6 Krajský súd Maribor v časti F osvedčenia uviedol, že vydal príkaz na konfiškáciu v súvislosti s trestným činom poškodzovania veriteľov⁵ a trestným činom legalizácie príjmov z trestnej činnosti⁶, pričom druhý uvedený trestný čin bol označený v zozname podľa článku 3 [ods. 1] nariadenia (legalizácia príjmov z trestnej činnosti).

6.1. Krajský súd Maribor preto dospel k záveru, že dokazovaním bolo preukázané, že boli naplnené všetky zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu poškodzovania veriteľov, keďže v priebehu júna 2013 pán J. T. ako formálny konateľ spoločnosti v úpadku I.J.S. d. d., na základe pokynov pána D. R., pán T. V. ako konateľ spoločnosti V.K. d.o.o. a pán D. K. ako konateľ spoločnosti M. d.o.o., vykonali právne úkony smerujúce k oklamaniu a poškodeniu veriteľov spoločnosti I.J.S. d.d. V tomto konaní je zrejmé, že Krajský súd Maribor zistil, že spoločnosť V.K. d.o.o. tak nadobudla pohľadávky spoločnosti I.J.S. a 56 919 kusov akcií spoločnosti L.Z., ktorými bola jedna z pohľadávok zabezpečená a ktoré do rekapitalizácie v roku 2018 predstavovali 53,57 % vlastníckeho podielu, a to bez reálneho splatenia, t. j. len s prevzatím povinnosti zaplatiť v súlade s uzatvorenými zmluvami. Týmto spôsobom bola veriteľom spoločnosti I.J. S. – spoločnostiam [Z.E.H.] a Z.D.H. d.d. – spôsobená značná škoda.

6.2. Krajský súd Maribor konštatuje, že následne došlo k ďalšiemu nakladaniu s akciami spoločnosti L.Z. d.d. s cieľom zakryť ich pôvod. V júli 2013 tak pán J. T. ako konateľ spoločnosti I.J.S. podľa pokynov pána D. R. a pán D. R. ako konateľ spoločnosti D. d.o.o. uzavreli zmluvu, ktorou spoločnosť I.J.S. predala spoločnosti D. d.o.o. pohľadávku voči spoločnosti V.K. V ten istý deň pán D. R. ako konateľ spoločnosti D. d.o.o. a pán T. V. ako konateľ spoločnosti V.K. uzavreli zmluvu o predaji akcií, na základe ktorej spoločnosť V.K. predala 56 919 kusov akcií spoločnosti L.Z. d.d. spoločnosti D. d.o.o., ktorá sa zbavila svojho záväzku zaplatiť kúpnu cenu tým, že prevzala dlh spoločnosti V.K. voči spoločnosti I.J.S.

6.3. Krajský súd Maribor konštatoval, že predmetné akcie spoločnosti L.Z. boli zabezpečené predbežnými opatreniami, ale počas krátkeho obdobia (16. septembra až 20. októbra 2014), počas ktorého neboli akcie zabezpečené, boli 13. októbra 2014 prevedené na depozitné účty, ktoré znemožňujú identifikáciu skutočných príjemcov.

6.4. Krajský súd Maribor konštatoval, že všetky zúčastnené osoby s výnimkou pána J.T., ktorý bol len fiktívnym konateľom, si boli vedomé svojho konania

⁵ Trestný čin poškodzovania veriteľov podľa článku 227 ods. 2 KZ-1 (Trestný zákon).

⁶ Trestný čin legalizácie príjmov z trestnej činnosti podľa článku 245 ods. 3 v spojení s ods. 1 KZ-1 (Trestný zákon).

a jeho protiprávnosti, chceli ho spáchať a že trestné činy boli preukázané po objektívnej, ako aj subjektívnej stránke.

6.5. Krajský súd Maribor ďalej uviedol, že o konfiškácii príjmov sa rozhodlo na základe odôvodneného návrhu prokurátora, ktorý predniesol vo svojej záverečnej reči po rozsiahlom dokazovaní.

7 Krajský súd Maribor v časti H osvedčenia uviedol, že zástupca spoločnosti D. d.o.o. pán Z.Z. sa osobne zúčastnil súdneho konania.

7.1. Krajský súd Maribor ďalej vysvetlil, že na hlavnom pojednávaní vypočul pána Z. Z. a poučil ho v súlade s článkom 500 ZKP (Trestného poriadku), že vypovedá v súvislosti s možnou konfiškáciou príjmov ďalšieho príjemcu, spoločnosti D. d.o.o., a že na účely určenia príjmu má právo predkladať dôkazy a so súhlasom predsedníčky senátu klásť otázky, a poučil ho o možnosti konfiškácie príjmu, teda: 56 919 akcií spoločnosti L. Z.

7.2. Krajský súd Maribor konštatuje, že pán Z. Z. v tom čase uviedol, že o predbežnom opatrení vedel, že predbežné opatrenie považuje za nedôvodné a že z tohto dôvodu už prostredníctvom svojho advokáta podal odvolanie na Županijski sud u Zagrebu (Župný súd Záhreb), ktoré však nebolo úspešné. Uviedol tiež, že v prípade konfiškácie akcií podá odvolanie.

7.3. [Krajský] súd Maribor ďalej uviedol, že výňatky z rozsudku z 27. mája 2020 obsahujúce príkaz na konfiškáciu (výrok, výroková časť a odôvodnenie týkajúce sa skonfiškovaných príjmov a opravný prostriedok) s prekladom do chorvátskeho jazyka doručil spoločnosti D. d.o.o., ktorá rozsudok prijala 13. októbra 2020, ale ktorá sa proti nemu neodvolala.

7.4. Rozsudok Krajského súdu Maribor nadobudol právoplatnosť 22. decembra 2021, po tom, ako ho odvolací súd potvrdil svojím rozsudkom. Rozsudok odvolacieho súdu bol spoločnosti D. d.o.o. doručený 12. januára 2022. Osvedčenie bolo vydané 17. februára 2022.

Informácie uvedené v poskytnutých výňatkoch z rozsudku Krajského súdu Maribor

8 Z rozsudku Krajského súdu Maribor vyplýva, že senát tohto súdu začal trestné konanie proti obžalovaným pánovi Lj. P., pánovi F. J., pani M. V. S. a pánovi S. Z. na základe obžaloby Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije (Špeciálna prokuratúra Slovinskej republiky) z 29. mája 2017, doplnenej 23. októbra 2017 a zmenenej 21. apríla 2020, pre trestný čin zneužitia právomoci podľa článku 244 ods. 2 v spojení s odsekom 1 a článkom 25 Kazenski zakonik (trestný zákon).

9 Krajský súd Maribor po hlavnom pojednávaní, ktoré sa konalo 22. mája 2020 za prítomnosti už uvedených obžalovaných, ich obhajcov a prokurátora, vydal 27. mája 2020 rozsudok, ktorým obžalovaných oslobodil spod obžaloby.

9.1. Podľa výrokovej časti rozsudku boli teda obžalovaní oslobodení spod obžaloby, že v období od 11. do 25. júla 2007 v rámci podnikania ako spolupáchatelia využili svoje postavenie a právomoci na získanie značného prospechu pre spoločnosť I.J.S. d.d..

9.1.1. Podľa obvinení Z. D. H., zastúpená predsedom predstavenstva pánom F. J., uzavrela s bankou zmluvu o úvere. Na zabezpečenie tohto úveru Z.E.H. zastúpená predsedom predstavenstva S. Z., založila akcie spoločností H., C. C. a B. [Banka], pričom následne B. [Banka] previedla finančné prostriedky na Z.D.H., zastúpenú členom predstavenstva Lj. P., ktorá medzitým uzavrela zmluvu o pôžičke na rovnakú sumu so spoločnosťou Z.E.H. a Z.E.H., zastúpená paniou M.V.S., uzavrela zmluvu o pôžičke na približne rovnakú sumu so spoločnosťou I.J.S., zastúpenou formálnym konateľom pánom D.Š. Na zabezpečenie tejto ďalšej pôžičky poskytla I.J.S., hoci bola nadmerne zadlžená, záruku v podobe dvoch blankozmeniek a zmenkového vyhlásenia. Týmto spôsobom obžalovaní konali na škodu majetku spoločnosti Z.E.H., ktorá zostala bez založených cenných papierov a napriek predaju založených cenných papierov zostala dlžná banke ako veriteľovi. Zároveň získali v pre I.J.S. d.d. značný prospech.

9.2. Výrok rozsudku Krajského súdu Maribor obsahuje aj rozhodnutie podľa článku 498a ods. 1 bodu 1 Zakon o kazenskem postupku (Trestný poriadok) (ZKP), ktorým sa spoločnosti D. d.o.o. v Z. konfiškujú celkovo 56 919 akcií spoločnosti L.Z. d.d. v prospech R.S. [Slovenská republika], pričom rozhodnutie o spôsobe výkonu konfiškácie bude prijaté vo vykonávajúcim štáte.

10 V odôvodnení tohto rozsudku sa uvádza, že rozhodnutie o konfiškácii akcií vychádza z výsledkov dokazovania, ktoré preukazuje, že pán J. T. ako formálny konateľ spoločnosti v úpadku I.J.S. d. d., a v súlade s pokynmi pána D. R., pán T. V., ako konateľ spoločnosti V. K. d.o.o., a pán D. K. ako konateľ spoločnosti M. d.o.o., spáchali v roku 2013 trestný čin poškodzovania veriteľov, teda trestný čin legalizácie príjmov z trestnej činnosti (ako je opísaný v bode 6 tohto návrhu a v jeho podbodoch vyššie)

10.1. Senát Krajského súdu Maribor 27. januára 2020 vypočul zástupcu spoločnosti D. d.o.o. pána Z. Z., ktorý bol poučený a vypovedal tak, ako je uvedené v bodoch 7.1 a 7.2 tohto návrhu.

10.2. Okrem toho z rozsudku vyplýva, že Krajský súd Maribor uskutočnil 22. mája 2020 verejné hlavné pojednávanie za prítomnosti prokurátora, štyroch obžalovaných a ich obhajcov, a že prokurátor vo svojej záverečnej reči žiadal, aby sa na D. d.o.o. vzťahovala konfiškácia príjmov.

10.3. V odôvodnení rozsudku sa ďalej uvádza, že trestný čin poškodzovania veriteľov bol predmetom prípravného konania (v rámci ktorého bola vykonaná domová prehliadka a nariadené predbežné podanie návrhu na konfiškáciu príjmov), takže súdny spis [omissis] sa týka aj tohto trestného činu, ale tento trestný čin nebol predmetom obžaloby.

10.4. Z odôvodnenia tiež vyplýva, že pán J. T. medzičasom zomrel a pán D. R. bol v predmetnej veci vypočutý ako svedok.

10.5. V odôvodnení sa ďalej uvádza, že rozhodnutie o konfiškácii akcií bolo prijaté v konaní, v ktorom bol vynesovaný oslobodzujúci rozsudok, a nie v osobitnom konaní vedenom osobitným senátom po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku, ale že D. ako príjemca neoprávnene získaného prospechu nebola poškodená. Vyplýva to zo skutočnosti, že rozsudok poskytuje právo na odvolanie, lehota na odvolanie je dlhšia ako v prípade príkazu, odvolanie prejednáva tá istá súdna inštancia, osobitný senát a vyšetrovací sudca nemôžu zhromaždiť a prerokovať viac dôkazov ako senát, ktorý vec samu prejednával.

- 11 Vnútroštátnemu súdu bolo predložené aj odôvodnenie a výrok rozsudku odvolacieho súdu, z ktorých vyplýva, že senát tohto súdu zamietol odvolanie prokurátora a potvrdil prvostupňový rozsudok Krajského súdu Maribor na pojednávaní, ktoré sa konalo 24. novembra 2021 za prítomnosti všetkých obžalovaných a ich obhajcov a prokurátora odvolacej prokuratúry.

Tvrdenia účastníkov konania:

a) Námietky odvolateľky – spoločnosti D. d.o.o.:

- 12 Spoločnosť D. d.o.o. vo svojom odvolaní tvrdí, že Krajský súd Maribor nesprávne uviedol, že osoba zodpovedná v spoločnosti (pán Z. Z.) sa osobne zúčastnila súdneho konania, ktoré sa skončilo právoplatným odsudzujúcim rozsudkom (časť H osvedčenia).

12.1. Zdôrazňuje, že zodpovedná osoba v spoločnosti D. sa zúčastnila na pojednávaní ako svedok.

12.2. Poukazuje na to, že pojednávanie, na ktorom sa zúčastnil pán [Z. Z.], nevyšlo do vydania príkazu na konfiškáciu, keďže prokurátor požiadal o konfiškáciu príjmov až neskôr vo svojej záverečnej reči.

12.3. Zdôrazňuje, že konanie o predbežnom opatrení, v ktorom D. podala odvolanie na Županijski sud u Zagrebu (Župný súd Záhreb), je samostatné a odlišné od konania, v ktorom Krajský súd Maribor vydal oslobodzujúci rozsudok a príkaz na konfiškáciu.

- 13 Nesúhlasí s tým, že konanie, v ktorom bol vydaný príkaz na konfiškáciu, je konaním, na základe ktorého možno uznať a vykonať vydaný príkaz na konfiškáciu podľa nariadenia, a tvrdí, že práva a slobody vymedzené v Charte boli zjavne porušené.

13.1. Zdôrazňuje, že predmetom trestného konania v roku 2007 bolo obvinenie z trestného zneužívania postavenia a právomoci a že príkaz na konfiškáciu je založený na skutkových zisteniach uvedených v odôvodnení rozsudku v súvislosti

s inými trestnými činmi spáchanými inými osobami počas iného obdobia. Tieto osoby sa na konaní nezúčastnili. V tejto súvislosti sa odkazuje na návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o vymáhaní a konfiškácii majetku z 25. mája 2022 (COM(2022)0245), podľa ktorého sa konfiškácia majetku tretích osôb bez odsúdenia v trestnom konaní zohľadňuje v prípadoch, keď sa začalo trestné konanie, ale nemohlo sa v ňom pokračovať z dôvodu choroby, úteku, smrti, imunity podozrivého alebo obvineného alebo udelenia amnestie podozrivému alebo obvinenému alebo uplynutia lehoty na trestné stíhanie, nie však v prípade oslobodzujúceho rozsudku.

13.2. Tvrdí, že spoločnosť nemala účinnú možnosť zúčastniť sa na konaní, pretože zodpovedná osoba v spoločnosti bola na pojednávanie predvolaná ako svedok; keďže nedostala rozsudok Krajského súdu Maribor preložený do chorváckeho jazyka v celom rozsahu, ale len vo výňatkoch, bolo porušené jej právo na jazyk, a teda aj právo na obhajobu, na prístup k súdu a na účinný prostriedok nápravy. Spochybňuje aj to, že vôbec dostala výňatky z rozsudku, ako sa uvádza v osvedčení 13. októbra 2020, pričom navrhuje zabezpečenie znaleckého posudku a tvrdí, že rozsudok jej bol doručený až na jej žiadosť vo februári 2022, teda po vydaní osvedčenia.

b) Stanovisko prokuratúry:

- 14 Prokurátor tvrdí, že podstata tohto konania spočíva v tom, že obžalovaní boli oslobodení spod obžaloby zo zneužitia postavenia a právomoci tým, že umožnili získať neoprávnený príjem z nadobudnutia akcií spoločnosti L.Z., a následne došlo k bezodplatnému prevodu všetkých akcií na D., voči ktorej bol vydaný príkaz na konfiškáciu.

14.1. Prokurátor sa domnieva, že v konaní nedošlo k porušeniu procesných požiadaviek voči spoločnosti D., keďže zodpovedná osoba bola poučená o práve predkladať dôkazy a klásť otázky a bola oboznámená s možnosťou konfiškácie akcií a proti výňatkom doručeného rozsudku sa neodvolala. Pokiaľ ide o samotné konanie o konfiškácii, uvádza, že konfiškácia sa uskutočnila v súlade so slovinským trestným poriadkom a podľa odôvodnenia 13 nariadenia neexistencia rovnakého právneho riešenia v Chorvátskej republike nie je relevantná pre rozhodnutie o uznaní a výkone príkazu na konfiškáciu v súlade s nariadením.

14.2. Samotné dôvody odvolania podaného Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu (Župná prokuratúra Záhreb) sa týkajú spôsobov vykonania príkazu na konfiškáciu a nie sú relevantné pre obsah tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

IV Obsah vnútroštátnych ustanovení, ktoré možno uplatniť v prejednávanej veci:

- 15 V tomto prípade je nariadenie priamo uplatniteľné (článok 288 ods. 2 ZFEÚ).

a) Právo Chorvátskej republiky

- 16 V odvolacom konaní podľa článku 480 ods. 1 Zakon o kaznenom postupku (Trestný poriadok) [*Narodne novine* č. 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 – uznesenie Ustavni sud (Ústavný súd), 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17, 126/19 a 80/22:: ďalej len „ZKP/08“]:

„Súd druhého stupňa môže na zasadnutí senátu alebo na základe uskutočneného pojednávania zamietnuť odvolanie ako oneskorené alebo neprípustné, alebo zamietnuť odvolanie ako nedôvodné a potvrdiť rozsudok súdu prvého stupňa, alebo zrušiť tento rozsudok a vrátiť vec súdu prvého stupňa na opätovné preskúmanie a rozhodnutie, alebo zmeniť rozsudok súdu prvého stupňa.“

b) Právo Slovinskej republiky

- 17 Článok 498 Trestného poriadku Slovinskej republiky

„(I) Okrem prípadov, keď sa trestné konanie skončí rozhodnutím, ktorým sa konštatuje vina podozrivého, sa zabavajú aj peniaze alebo majetok nezákonného pôvodu podľa článku 245 Kazenski zakonik (Trestný zákon) a nezákonne [poskytnutý alebo prijatý] úplatok podľa článkov 151, 157, 241, 242, 261, 262, 263 a 264 Kazenski zakonik (Trestný zákon):

(1) Ak sa preukáže zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu podľa článku 245 Kazenski zakonik (Trestný zákon), ktoré naznačujú, že peniaze alebo majetok podľa uvedeného článku pochádzajú z trestných činov...

(3) Senát v tomto prípade vydá osobitné uznesenie (článok 25 ods. 6) na základe odôvodnenej žiadosti prokurátora; predtým musí vyšetrojúci sudca na žiadosť senátu zhromaždiť informácie a preskúmať všetky okolnosti dôležité na zistenie nezákonného pôvodu peňazí, majetku alebo nezákonne poskytnutého alebo prijatého úplatku.

(4) Overená kópia uznesenia podľa predchádzajúceho odseku sa doručí vlastníčkovi skonfiškovaných peňazí alebo majetku alebo úplatku, ak je známa jeho totožnosť.

(5) Vlastník skonfiškovaných peňazí alebo majetku alebo úplatku má právo podať odvolanie proti uzneseniu uvedenému v odseku 2 tohto článku, ak sa domnieva, že neexistuje právny základ pre konfiškáciu.“

V. Právna úprava Európskej únie, ktorej výklad sa má podať:

- 18 *Charta základných práv:*

Článok 47 – Právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces

Každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom.

Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Každý musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať. ...

19 *Nariadenie*

Článok 1 – Predmet úpravy

„1. V tomto nariadení sa stanovujú pravidlá, podľa ktorých členský štát uzná a vykoná na svojom území príkazy na zaistenie a príkazy na konfiškáciu vydané iným členským štátom v rámci konania v trestných veciach.

2. Toto nariadenie nemá za následok zmenu povinnosti rešpektovať základné práva a právne zásady zakotvené v článku 6 Zmluvy o EÚ.

Článok 2 – Vymedzenie pojmov

...

„3. ‚majetok‘ je majetok akéhokoľvek druhu bez ohľadu na to, či je hmotný alebo nehmotný, hnutelný alebo nehnuteľný, a právne listiny alebo nástroje, ktoré potvrdzujú vlastnícke alebo iné právo k tomuto majetku, o ktorom sa vydávajúci orgán domnieva, že:

a) predstavuje príjmy z trestného činu alebo zodpovedá hodnote takýchto príjmov, či už úplnej alebo len čiastočnej;

...

d) podlieha konfiškácii podľa akýchkoľvek iných ustanovení týkajúcich sa právomocí na konfiškáciu vrátane konfiškácie bez konečného odsudzujúceho rozsudku podľa práva vydávajúceho štátu po konaní v súvislosti s trestným činom;“

19 – Dôvody neuznania a nevykonania príkazov na konfiškáciu

„1. Vykonávajúci orgán môže rozhodnúť o neuznaní alebo nevykonaní príkazu na konfiškáciu, iba ak:

...

h) vo výnimočných prípadoch existujú na základe konkrétnych a objektívnych dôkazov podstatné dôvody domnievať sa, že vykonanie príkazu na konfiškáciu by za konkrétnych okolností daného prípadu viedlo k zjavnému porušeniu

príslušného základného práva stanoveného v charte, najmä práva na účinný prostriedok nápravy, práva na spravodlivé súdne konanie a práva na obhajobu.

Článok 33 – Opravné prostriedky vo vykonávajúcom štáte proti uznaniu a vykonaniu príkazu na zaistenie alebo príkazu na konfiškáciu

„1. Dotknuté osoby majú vo vykonávajúcom štáte právo na účinné opravné prostriedky proti rozhodnutiu o uznaní a vykonaní ... príkazov na konfiškáciu podľa článku 18. ...

2. Vecné dôvody vydania príkazu na zaistenie alebo príkazu na konfiškáciu nemožno napadnúť na súde vykonávajúceho štátu. ...“

- 20 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/42/EÚ z 3. apríla 2014 o zaistení a konfiškácii prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti v Európskej únii (ďalej len „smernica 2014/42/EÚ«)

Článok 8 Ochranné opatrenia

...

„7. Bez toho, aby bola dotknutá smernica 2012/13/EÚ a smernica 2013/48/EÚ, osoby, ktorých majetok je dotknutý príkazom na konfiškáciu, majú v priebehu konania o konfiškácii v súvislosti s určením príjmov a prostriedkov právo na prístup k právnomu zástupcovi na účely ochrany svojich práv. Dotknuté osoby musia byť o tomto práve poučené.“ ...

VI Odôvodnenie návrhu na začatie prejudiciálneho konania:

- 21 Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (Vyšší trestný súd Chorvátskej republiky) prejednáva odvolania proti prvostupňovému rozsudku Županijski sud u Zagrebu (Župný súd Záhreb), ktorý uznal príkaz na konfiškáciu vydaný Krajským súdom Maribor. Zákon nestanovuje existenciu riadneho opravného prostriedku proti rozsudkom Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (Vyšší trestný súd Chorvátskej republiky), takže v zmysle článku 267 ods. 3 ZFEÚ je Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (Vyšší trestný súd Chorvátskej republiky) vzhľadom na existujúce pochybnosti o výklade nariadenia v zásade povinný podať na Súdny dvor Európskej únie návrh na začatie prejudiciálneho konania (rozsudok Súdneho dvora zo 6. októbra 2021, Consorzio Italian Management, C-561/19).
- 22 V prvom rade je potrebné zdôrazniť, že Chorvátska republika vyžaduje okrem osvedčenia aj originál príkazu na konfiškáciu (článok 14 ods. 2 nariadenia); v tomto konkrétnom prípade ide o rozsudky Krajského súdu Maribor a odvolacieho súdu. Tieto rozsudky boli doručené vnútroštátnemu súdu (ako aj spoločnosti D. d.o.o., ako bude uvedené neskôr) len vo výňatkoch, ktoré Krajský súd Maribor vyhodnotil ako relevantné pre toto konanie, t. j. výrok a odôvodnenie (strany 1 až 4), výňatok z odôvodnenia (strany 63 až 71) a poučenie o opravnom

prostriedku (strany 71 a 72) rozsudku Krajského súdu Maribor, ako aj výrok a odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu.

22.1. Na základe takto doručených dokumentov možno dospieť k záveru, že Krajský súd Maribor viedol trestné konanie proti štyrom obžalovaným⁷ vo veci trestného činu zneužitia právomoci a postavenia spáchaného v roku 2007. Opis skutkovej podstaty trestného činu, spod ktorého boli obžalovaní oslobodení, obsiahnutý vo výrokovej časti rozsudku, neobsahuje ani jednu zmienku o konaní spoločnosti L. Z., pričom odôvodnenie tejto časti rozsudku nebolo doručené. Okrem toho sa štyria obžalovaní zúčastnili na tomto trestnom konaní, v priebehu ktorého boli oboznámení s obžalobou a mali možnosť ju s pomocou svojho obhajcu napadnúť, a nakoniec boli spod obžaloby oslobodení. V odôvodnení oslobodzujúceho rozsudku Krajský súd Maribor okrem iného poukázal na udalosti, ku ktorým došlo po roku 2007, konkrétne na udalosti z roku 2013, na ktorých sa už nepodieľali štyria obžalovaní, ale iné osoby⁸. Toto odôvodnenie je základom príkazu na konfiškáciu.

23 V tomto prípade sa teda príkaz na konfiškáciu zakladá na oslobodzujúcom rozsudku.

23.1. Z tohto dôvodu vzniká prvá otázka, či pojem „konanie v súvislosti s trestným činom, ktoré môže viesť ku konfiškácii majetku aj bez odsudzujúceho rozsudku“ v zmysle článku 2 ods. 3 nariadenia zahŕňa aj trestné konanie, ktoré sa skončilo oslobodzujúcim rozsudkom?

24 Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (Vyšší trestný súd Chorvátskej republiky) má ďalšie pochybnosti v prípade kladnej odpovede na prvú otázku.

25 V prejednávanvej veci sa totiž rozhodlo o oslobodení spod obžaloby spolu s príkazom na konfiškáciu, ktorý je založený na zisteniach uvedených v odôvodnení týkajúcom sa spáchania iného trestného činu inými páchatelmi, a nie obžalovanými osobami. Ide teda o trestnú vec, a nie o občianskoprávnu žalobu, ako je to vo veci samej vo veci predloženej Súdnemu dvoru Európskej únie (rozsudok z 19. marca 2020, Agro in 2001, C-234/18, EU:C:2020:221).

25.1. Podľa chorvátskeho Zakon o kaznenom postupku (Trestný poriadok) prichádza konfiškácia príjmov do úvahy v rozsudku o vine alebo v rozsudku, v ktorom sa uvádza, že podozrivý spáchal trestný čin, ktorý je predmetom obžaloby v konaní *in rem*. Takéto konania sa však vedú na návrh oprávneného žalobcu a vo výrokovej časti rozsudku sú uvedené znaky skutku, ktorým bol príjem získaný, a osoby, pre ktoré sa žiada konfiškácia príjmov, sa môžu zúčastniť konania a namietat všetky prvky týkajúce sa samotného skutku aj tých skutočností, od ktorých závisí konfiškácia príjmu, a majú tiež právo na obhajcu.

⁷ Obžalovaní:

⁸ Iné osoby:

25.2. Napriek tomu vnútroštátny súd zohľadnil aj ciele prijatia nariadenia, pokiaľ ide o uľahčenie vzájomného uznávania a výkonu príkazov na konfiškáciu, najmä odôvodnenie 13 nariadenia, v ktorom sa uvádza, že neexistuje žiadna prekážka uznávania príkazov, ktoré neexistujú v systéme vykonávajúceho štátu.

25.3. Okrem toho Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (Vyšší trestný súd Chorvátskej republiky) prihliadal aj na smernicu 2014/42/EÚ, ktorej cieľom je prostredníctvom prijatia minimálnych pravidiel zblížiť systémy členských štátov v oblasti konfiškácie, a tým posilniť vzájomnú dôveru a účinnú cezhraničnú spoluprácu. Podľa tejto smernice, ktorá sa vzťahuje na legalizáciu príjmov z trestnej činnosti, teda ku konfiškácii príjmu dochádza v prípade konečného odsudzujúceho rozsudku v trestnej veci (článok 4 ods. 1) alebo v osobitnom konaní z dôvodu nemožnosti dokončiť začaté trestné konanie v dôsledku choroby alebo úteku podozrivého alebo obvineného (článok 4 ods. 2). Zároveň sa vychádza z toho, že smernica upravuje minimálne pravidlá a že jednotlivé vnútroštátne predpisy môžu stanoviť aj širší rámec, ako je rámec stanovený v smernici.

25.4. V prejednávanej veci totiž z odôvodnenia vyplýva, že jedna z osôb, ktorá sa podľa odôvodnenia rozsudku Krajského súdu Maribor podieľala na spáchaní trestného činu poškodzovania veriteľov, pán J. T., medzitým zomrela, ale Krajský súd Maribor ani nezistil, že by táto osoba bola páchatelom trestného činu. Takéto informácie však nie sú k dispozícii, pokiaľ ide o ďalšie osoby (pán T. V. a pán D. K.), keď pán D. R. bol podľa odôvodnenia rozsudku vo veci vypočutý ako svedok. Okrem toho Krajský súd Maribor v rozsudku výslovne uvádza, že v súvislosti s trestným činom poškodzovania veriteľov sa viedlo prípravné konanie (neuvádza sa, vo vzťahu ku ktorým podozrivým), ktoré však nevyústilo do vznesenia obvinenia v súvislosti s týmto skutkom.

25.5. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že vo výrokovej časti rozsudku Krajského súdu Maribor chýbajú informácie o páchateloch a popis trestného činu, na základe ktorého tento súd vydal príkaz na konfiškáciu.

25.5.1. V tejto súvislosti vnútroštátny súd prihliadal aj na rozsudok Súdneho dvora z 12. októbra 2023, Inter-Consulting (C-726/21, ECLI:EU:C:2023:764), uverejnený počas vypracúvania tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý sa síce týka iných prameňov práva Únie, ale v ktorom Súdny dvor zdôraznil dôležitosť nielen výroku rozsudku, ale aj skutkových okolností uvedených v odôvodnení, teda tých, v súvislosti s ktorými sa viedlo prípravné konanie, ako aj všetkých ostatných relevantných informácií.

25.5.2. Táto vec sa však týkala uplatnenia zásady *ne bis in idem*, a teda dôvery členských štátov v ich príslušné systémy trestného súdnictva, podľa ktorej každý členský štát akceptuje uplatnenie platného trestného práva v iných členských štátoch, aj keby uplatnenie jeho vlastného vnútroštátneho práva viedlo k inému riešeniu. To všetko preto, aby sa v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti predišlo situácii, že osoby, ktorých súdne konanie sa skončilo právoplatným

rozhodnutím, budú stíhané za tie isté skutky. Ako teda chápe vnútroštátny súd, súbor skutočností, ktoré boli orgánom činným v trestnom konaní známe len v jednom štáte, viedol ako taký ku konečnému rozhodnutiu, na ktorom je založený zákaz *ne bis in idem*.

25.5.3. Na rozdiel od tejto veci je však podstatou problému v prejednávanej veci absencia žalobných návrhov, t.j. návrhu na skutkové vymedzenie znakov a páchatel'ov trestných činov, na ktorých súd zakladá príkaz na konfiškáciu, čo potom logicky ovplyvňuje rozsah preskúmania veci a jeho predvídateľnosť pre účastníkov konania, najmä keď formálny návrh na konfiškáciu akcií bol prednesený až v záverečnej reči.

25.6. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, za predpokladu kladnej odpovede na prvú otázku, ďalšou otázkou bolo, či pojem „konanie v súvislosti s trestným činom, ktoré môže viesť ku konfiškácii majetku aj bez odsudzujúceho rozsudku“ v zmysle článku 2 ods. 3 nariadenia zahŕňa aj trestné konania, ktoré sa skončili oslobodzujúcim rozsudkom, ktorý obsahuje príkaz na konfiškáciu majetku ako neoprávneného príjmu z iného trestného činu, a nie z trestného činu, za ktorý bol vydaný oslobodzujúci rozsudok a na ktorého spáchaní sa nepodieľali obžalovaní, ale osoby, proti ktorým nebola podaná obžaloba?

26 Ak by aj odpoveď na túto otázku bola kladná, vnútroštátny súd sa pýta aj na dodržanie práv zakotvených v Charte v konaní, ktoré viedlo k prijatiu príkazu na konfiškáciu, čo vyvoláva pochybnosti, pokiaľ ide o odvolateľku, spoločnosť D.

26.1. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (Vyšší trestný súd Chorvátskej republiky) vychádza z významu zásady vzájomného uznávania ako základného kameňa justičnej spolupráce, a teda z článku 33 ods. 2 nariadenia, podľa ktorého vecné dôvody vydania príkazu na konfiškáciu nemožno napadnúť na súde vykonávajúceho štátu.

26.2. Vnútroštátny súd však zohľadňuje aj procesné záruky smernice 2014/42/EÚ, ako ich vyložil Súdny dvor vo svojom rozsudku v spojených veciach C-845/19 a C-863/19 (rozsudok z 21. októbra 2021, Okračna prokuratura – Varna, C-845/19 a C-863/19, ECLI:EU:C:2021:864).

26.3. To všetko bolo zdôraznené v súvislosti s pochybnosťami o význame zásady vzájomného uznávania, keďže podľa článku 19 nariadenia k odmietnutiu uznania príkazu na konfiškáciu z dôvodu nedodržania práv zakotvených v Charte môže dôjsť len vo výnimočných situáciách.

27 Krajský súd Maribor totiž v odôvodnení svojho rozsudku uvádza, že „udalosti, ktoré nastali o niekoľko rokov neskôr, nemôžu viesť k odsúdeniu“, aby sa ďalej zaoberal tými udalosťami, v ktorých našiel dôkazy o trestných činoch poškodzovania veriteľ'ov a legalizácie príjmov z trestnej činnosti, ktorých sa však dopustili iné osoby.

27.1. Okrem toho z toho vyplýva, že trestný čin poškodzovania veriteľ'a bol súčasťou prípravného konania, ktoré však nevedlo k vzneseniu obvinenia.

27.2. V danom prípade sa zodpovedná osoba v spoločnosti D. ako príjemca neoprávnene získaného príjmu zúčastnila jedného pojednávania, hoci odvolateľka, spoločnosť D., tvrdí, že pri tejto príležitosti bol pán [Z. Z.] vypočutý ako svedok, čo treba ešte overiť, ktorý bol určite poučený o možnosti konfiškácie akcií, ako aj o možnosti predložiť dôkazy a klásť otázky v konaní. Z toho vyplýva, že pán [Z. Z.] nebol pri tejto príležitosti poučený o práve na advokáta počas celého konania o konfiškácii na účely určenia zisku v súlade s článkom 8 smernice 2014/42/EÚ (pozri rozsudok Súdneho dvora vo veciach C-845/19 a C-863/19).

27.3. Okrem toho v čase účasti na pojednávaní 27. januára 2020 ešte nebol podaný návrh na konfiškáciu príjmu, keďže prokurátor takýto návrh podal, ako je potvrdené v osvedčení, až vo svojej záverečnej reči v máji 2020. Súd preto viedol konanie na základe obžaloby podanej v roku 2017 a počas konania bol ako svedok vypočutý aj pán D. R. (riaditeľ spoločnosti D. do 2. júla 2018)

27.4. Z uvedeného vyplýva, že účasť D. na konaní, ktorá predpokladá znalosť predmetu konania a následkov, ku ktorým môže viesť, vyplýva zo skutočnosti, že akcie boli predbežne zaistené vo veci proti štyrom obžalovaným (ktorí budú oslobodení spod obžaloby), zo skutočnosti, že spoločnosť prostredníctvom svojho advokáta podala odvolanie proti uzneseniu Županijski sud u Zagrebu (Župný súd Záhreb), ktorým sa uznal príkaz na zaistenie (vydaný ako predbežné opatrenie vo veci proti štyrom obžalovaným), a skutočnosti, že v konaní proti štyrom obžalovaným bol zástupca spoločnosti poučený súdom o možnosti konfiškácie akcií, kladenia otázok a predkladania dôkazov ešte predtým, ako prokurátor formálne podal návrh na konfiškáciu.

27.5. Okrem toho zo spisu vyplýva, že spoločnosti D. ako osobe, ktorej sa príkaz týka, teda príjemcovi neoprávnenej výhody, boli doručené len výňatky z rozsudku Krajského súdu Maribor, pričom podľa názoru vnútroštátneho súdu je relevantným dokumentom celý rozsudok (pozri článok 3 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/64/EÚ z 20. októbra 2010 o práve na tlmočenie a preklad v trestnom konaní, pokiaľ ide o práva podozrivých a obvinených osôb), takže normy prístupu k nestrannému súdu si vyžadujú doručenie celého rozsudku.

27.6. Na záver je potrebné zdôrazniť, že Krajský súd Maribor uviedol, že rozsudok (výňatky z neho) doručil spoločnosti D., ktorá proti nemu nepodala odvolanie. Na druhej strane spoločnosť D. tvrdí, že tento rozsudok jej nebol doručený, a na tento účel navrhuje vykonať dôkazy (získanie dokladu o doručení a znaleckého posudku z oblasti grafológie), čo otvára otázku rozsahu overenia a konzultácie s vydávajúcim orgánom v kontexte významu zásady vzájomného uznávania a článku 33 nariadenia, ktorý stanovuje, že vecné dôvody vydania príkazu na konfiškáciu nemožno napadnúť na súde vykonávajúceho štátu.

28 Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (Vyšší trestný súd Chorvátskej republiky) sa v súvislosti s uvedeným pýta, či je v rozpore s nariadením, článkom 1 ods. 2 nariadenia a článkom 47 Charty uznanie príkazu na konfiškáciu vydaného v trestnom konaní, v ktorom osoba, ktorej sa týka príkaz podľa z článku 2 ods. 10 nariadenia:

- nebola vyzvaná na účasť vo všetkých štádiách trestného konania;
- nebola poučená o svojom práve na obhajcu počas celého konania;
- nedostala úplné znenie rozsudku obsahujúceho príkaz na konfiškáciu v jazyku, ktorému rozumie, ale len výňatky z takéhoto rozsudku a nepodala odvolanie proti takto oznámenému rozsudku.

VII Prejudiciálne otázky:

I Vzťahuje sa pojem „konanie v súvislosti s trestným činom, ktoré môže viesť ku konfiškácii majetku aj bez odsudzujúceho rozsudku“ v zmysle článku 2 bodu 3 nariadenia 2018/1805 aj na trestné konanie, ktoré skončilo oslobodzujúcim rozsudkom?

II Vzťahuje sa pojem „konanie v súvislosti s trestným činom, ktoré môže viesť ku konfiškácii majetku aj bez odsudzujúceho rozsudku“ v zmysle článku 2 ods. 3 nariadenia 2018/1805 aj na trestné konanie, ktoré sa skončilo oslobodzujúcim rozsudkom, ktorým sa nariadila konfiškácia majetku ako neoprávneného príjmu z iného trestného činu, a nie z trestného činu, ktorý viedol k vydaniu oslobodzujúceho rozsudku, a ktorí nespáchali obžalovaní, ale osoby, proti ktorým nebola vznesená obžaloba?

III Či je v rozpore s nariadením 2018/1805, článkom 1 ods. 2 nariadenia 2018/1805 a článkom 47 Charty základných práv uznanie príkazu na konfiškáciu vydaného v trestnom konaní, v ktorom osoba, na ktorú sa vzťahuje príkaz podľa článku 2 ods. 10 tohto nariadenia:

- nebola vyzvaná na účasť vo všetkých štádiách trestného konania;
- nebola poučená o svojom práve na obhajcu počas celého konania;
- nedostala úplné znenie rozsudku obsahujúceho príkaz na konfiškáciu v jazyku, ktorému rozumie, ale len výňatky z takéhoto rozsudku a nepodala odvolanie proti takto oznámenému rozsudku.

V Záhrebe, 4. októbra 2023

[omissis]